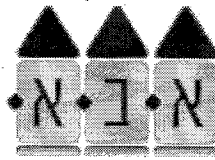

א.ב.א.

איגוד בתי אבות ודיור מוגן בישראל

נייר עמדה בנושא: מצוקת כוח אדם בתחום הסיעוד

תחום האשפוז הסיעודי במדינת ישראל נמצא במשבר חמור של כוח אדם המטפל יום יום בצרכים הבסיסיים של 27,000 מטופלים, אשר מאושפזים בבתי האבות והמוסדות הגריאטריים ברחבי הארץ.

א.ב.א – איגוד בתי אבות ודיור מוגן בישראל, העמותה המאגדת ומייצגת למעלה מ- 200 בתי אבות ודיור מוגן, השקיע בשנים האחרונות מאמצים כבירים בכדי לפתור מצוקה זו ולהגדיל את היצע העובדים בתחום ואף פנה למשרדי ממשלה רבים למציאת פתרון

רקע – הזדקנות האוכלוסייה בישראל

בשנת 2013 המועצה הלאומית לכלכלה הציגה נתונים על ההשלכות הכלכליות והחברתיות הקשות שיש לציבור בישראל עם העלייה בתוחלת החיים.

נכון להיום, מספר הקשישים (גיל 65 ומעלה) בישראל עומד על כ-866 אלף איש, המהווים 10.6% מתושבי המדינה, כאשר אנו צפויים להגיע לכדי 1.4 מיליון איש כבר בשנת 2030. הנתונים מציגים מגמה מדאיגה, ובה הולך וגדל נטל התמיכה באוכלוסייה הקשישה על תושבים בגיל העבודה.

עוד עולה מהנתונים, כי תוחלת החיים של נזקקי סיעוד הוכפלה: מ-18 חודשים באמצע שנות ה-90 ל-40 חודשים כיום. הזדקנות האוכלוסייה משפיעה כמובן גם על היקף ההוצאה הציבורית. בהנחה שלא יחול שינוי באיכות השירותים ובקצבאות, ההוצאה הציבורית על קצבת זקנה וסיעוד, פנסיה תקציבית ובריאות צפויה לעלות מ-10.2% בשנת 2009 ל-11.9% בשנת 2029.

הנתונים מציגים תמונת מציאות מדאיגה, ובה הולך וגדל נטל התמיכה באוכלוסייה הקשישה על האזרחים וגדלה הפגיעה בקשישים הנזקקים לטיפול ולסעד. אם לא יחול שינוי משמעותי באיכות השירותים ובקצבאות, מגמת העלייה בתוחלת החיים תמשיך לגרום לגידול בהיקף ההוצאה הציבורית ותפגע באזרחים ההולכים ומזדקנים.

מחסור בכוח אדם

הענף הטיפול הסיעודי מצוי בבעיה קשה של מחסור בכוח אדם סיעודי מיומן לטיפול בקשישים סיעודיים בבתי האבות ובמחלקות הסיעודיות. קיים קושי בגיוס כוח אדם מקומי למחלקות הסיעודיות, ומנגד הממשלה נמנעת ואינה מאפשרת היתרי עבודה לעובדים זרים בסיעוד בבתי האבות. הלכה למעשה אין כוח אדם רחמן איכותי וראוי לטיפול בהורים ובסיעודיים המצויים במוסדות השונים.

המציאות כיום היא שישנם היתרים לכ-50,000 מטופלים זרים לזקנים המתגוררים בביתם, אך לכ-27,000 זקנים סיעודיים ותשושי נפש הנאלצים להתגורר במחלקות סיעודיות אין ולו תקן אחד של מטפל זר. מדובר במחסור של כ-5,000 מטופלים.

נוצר אבסורד ובו המדינה מתירה כיום לקשיש הנמצא בקהילה לקבל עובד זר, ותקנים רבים מזה אף אושרו לתחומי החקלאות וחבנייה. אולם מן הצד השני הממשלה לא מאשרת למחלקות הסיעודיות תקנים להעסקת עובדים זרים.

נדגיש כי למרות מאמצים רבים ויוזמות ממוקדות (הכוללים שיתוף פעולה עם משרד הכלכלה בכל הקשור להעסקת מיעוטים הגדרת התחום כעבודה מועדפת משנת 2011, ירדני תעסוקה, פניות יומיומיות לשכות התעסוקה), **הישראלים נמנעים מלבוא ולבצע את העבודה הקשה של טיפול בחולים סיעודיים**, ולבתי האבות לא נותרת לעיתים ברירה, אלא להשתמש בידיים עובדות פחות ראויות והעסקת למעלה מ-2,000 פליטים ואף להעסיק עובדים בחיקף העולה על משרה מלאה.

הפתרון הדרוש ובהקדם:

- קידום החלטת ממשלה, המאשרת מיידית היתרי העבודה לעובדים זרים למחלקות הסיעודיות במפתח של עובד אחד לעשרה דיירים.
- קידום תמריצים והקלות למעסיקים – סיוע של המדינה במימון העסקתם של מטפלים, כמו השתתפות במימון הסעות ממקומות רחוקים, תוך יצירת מנגנון לעידוד שני הצדדים להתמיד.
- מתן מענקים למטפלים שזו עבודה ראשונה שלהם בתחום, או על פי אזור מגורים מועדף או קבוצות אוכלוסייה מסוימות
- א.ב.א מוכן לקחת על עצמו את הפעלת הקורסים בחסות המדינה.

אנו בא.ב.א קוראים לפעול להגדלת היצע כוח האדם של המטפלים וכוח העזר בדרכים הבאות:

1. יש להגדיל באופן מיידי את מספר ההיתרים לעובדים זרים סיעודיים, למחלקות סיעודיות במפתח של עובד אחד לעשרה דיירים.
2. יש לגבש תכנית לאומית לטיפול בקשישים, למשל השתתפות המדינה בשכר ובמימון הסעת עובדים סיעודיים מהפריפריה אל בתי האבות במטרה לעודד העסקת מטפלים בקשישים.

אלו ההורים של כולנו, ועלינו לקדם כל פתרון שיבטיח מתן טיפול ושירות מיטבי ואיכותי!

לכבוד

ח"כ דוד אמסלם

יו"ר ועדת הפנים והגנת הסביבה

ידידי שלום רב,

הנדון: בקשה לדיון דחוף בנושא עובדים זרים לענף הסיעוד

כפי שנוכחת לראות בוועידה השנתית של א.ב.א באילת בחודש האחרון, האוכלוסייה בישראל הולכת ומאריכה חיים, אך בד בבד, כמעט ולא הוסבה לכך תשומת ליבם של מקבלי ההחלטות ושל הציבור בישראל, ולא מתקיימת היערכות לאומית אמיתית. עם הזדקנות האוכלוסייה, ענף הטיפול הסיעודי לאוכלוסייה הקשישה מצוי בבעיה קשה של מחסור בכוח אדם. הבעיה מחריפה נוכח מדיניות הממשלה להימנע מלהרחיב את מספר ההיתרים עבור עובדים זרים ולאפשר להם לעבוד גם במסגרות הסיעודיות, ונוכח הקושי בגיוס כוח אדם ישראלי למחלקות הסיעודיות.

לאחרונה נושא זה עלה שוב לכותרות, בכתבת תחקיר ששודרה בערוץ 2 ב-29/02. הכתבה המחישה את המציאות המצערת בה קשישים רבים נותרים ללא טיפול ראוי ואיכותי, פשוט משום שאין מספיק עובדים שיטפלו בהם, והעובדים המעטים קורסים תחת נטל העבודה. הנפגעים העיקריים הם לצערנו הרב הקשישים, שלא זוכים לתשומת לב מספקת מהמטפלים שלהם, הנאלצים לעבוד משמרות כפולות ומכופלות ולטפל במספר רב של קשישים.

על כן אני פונה אנו אליך כבוד יו"ר הוועדה, כמי שעומד בראש הוועדה אשר אמונה על טיפול בעובדים הזרים ככלל ובעולם הסיעוד בפרט, לכנס דיון דחוף אשר יתמודד עם סוגיית המחסור בכוח אדם בענף הסיעוד לקשישים בישראל.

בברכה,

רוני עזרי

יו"ר א.ב.א

העתק:

מנהלת הוועדה, גב' לאה קריכלי